

III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

III. 1. VĚCNÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Prostorové podmínky pro činnost mateřské školy:

Budova školy je bezbariérová, vybavená výtahem a toaletami pro imobilní děti a žáky.

Každá třída je dostatečně velká s odděleným prostorem pro podávání jídla, řízenou, spontánní i relaxační činnost. Všechny třídy mají balkón, přípravnu jídla, šatnu, toalety a uzamykatelný kabinet k ukládání pomůcek.

Vybavení a hygienické zařízení odpovídají věku dětí (2 – 6 (7) let).

Přístup do mateřské školy je zajištěn bezpečnostními zvonky a automatickým dveřním zařízením.

Mateřská škola speciální má k dispozici:

- **3 kmenové třídy**
- **místnost pro individuální logopedickou péči - logopedický koutek**
- **tělocvičnu**
- **rehabilitační tělocvičnu**
- **rehabilitační bazén s posuvným dnem a protiproudem**
- **místnost pro hydroterapii s vířivou vanou**
- **kombinovanou saunu**
- **cvičnou kuchyň**
- **keramickou dílnu**
- **snoezelen** (místnost pro multisenzoriální stimulaci)
- **místnost s interaktivní tabulí a interaktivním displayem**
- **místnost určenou k ošetření úrazu, ke krátkodobému pobytu dítěte při úrazu nebo zdravotních problémech**
- **atrium s pískovištěm a prolézačkami**
- **školní zahradu a dětské hřiště**

cvičná kuchyň s úpravami pro vozíčkáře

rehabilitační bazén s posuvným dnem

tělocvična

rehabilitační tělocvična

snoezelen (pro multisenzoriální stimulaci)

kombinovaná sauna

školní zahrada

dětské hřiště

Materiálně technické vybavení:

- Všechny vnější i vnitřní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Dodržování norem je pravidelně kontrolováno ve spolupráci s technikem BOZP.
  - Třídy jsou vybaveny vkusným, funkčním a zdravotně nezávadným **nábytkem** (včetně lůžek pro odpolední spánek), který odpovídá hygienické normě.
  - Každá třída je vybavena **audiovizuální technikou** (televize, rádio, CD a DVD přehrávač, tablet). Mateřská škola má k dispozici také **interaktivní tabule** a **interaktivní display**.
  - Děti mají k dispozici širokou nabídku **hraček, společenských a didaktických her akompenzačních pomůcek dle individuálních potřeb dětí**. Hračky a hry jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně brát a užívat je podle předem stanovených pravidel a pokynů pedagogických pracovníků. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky je pravidelně obnovováno a pedagogy plně využíváno.
  - Logopedický koutek – je vybaven **logopedickými pomůckami** pro individuální logopedickou péči i kolektivní řízenou logopedickou péči s přístupem k PC.
  - Cvičná kuchyň je vybavena všemi potřebnými **pomůckami k přípravě jednoduchých jídel**.
  - V keramické dílně mohou děti předškolního věku využívat řadu **jednoduchých pomůcek k práci s keramickou hlinou**. K dispozici je i **keramická pec** k vypalování hotových výrobků.
  - Škola je dobře vybavena **rehabilitačními pomůckami** dle individuálních potřeb dětí, včetně **vířivé vany**. Imobilní děti využívají různé **kompensační pomůcky**, při pobytu v přírodě **kočárky a vozíky**. K dispozici jsou i **tříkolky a koloběžky**, v zimě **boby** a **sánky**.
  - K relaxaci dětí slouží v každé třídě i **vyhříváné vodní lůžko**.
  - Školní zahrada s dětským hřištěm je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a jiné aktivity (jsou tu bezpečné **prolézačky, houpačka** a **skluzavka**; bezpečné **zahradnické pomůcky** přiměřené velikosti).
  - Dětské práce jsou přístupné dětem i rodičům (na nástěnkách v šatnách a chodbách mateřské školy)
  - Ve sborovně školy je po celý den bez omezení k dispozici **kopírka**, která zároveň slouží i jako **tiskárna** na počítači vytvořených materiálů.
  - Zaměstnanci mateřské školy speciální mají k dispozici **notebooky** a **tablety**. Činnost mateřské školy mohou dokumentovat pomocí **digitálního fotoaparátu** i **iPadů**.
  - Děti mohou využívat k cestě do školy a ze školy **školní svozové auto**.
  - Třída pro dvouleté až tříleté děti je vybavena dostatečným množstvím **bezpečných a podnětných hraček** vhodných pro tuto věkovou kategorii. Předměty, které nejsou vhodné pro tyto děti, jsou zabezpečeny v uzamčených skříňkách.
- Dětský nábytek a hygienické zařízení** odpovídá hygienickým normám. Dětem je umožněno používat **specifické pomůcky pro zajištění pocitu jistoty a bezpečí**. **Přebalovací stůl** je umístěn v blízkosti toalet.

Hygienické vybavení školy:

Hygienické vybavení mateřské školy odpovídá hygienickým a bezpečnostním normám.

Budova školy je vybavena běžnými **toaletami** i toaletami upravenými pro vozíčkáře. Pro děti dvouleté až tříleté je k dispozici hygienické vybavení odpovídající velikosti.

Pro zajištění osobní hygieny malých dětí je možné použít **nočník**, který je po použití vymýván a dezinfikován.

Inkontinentní děti jsou pravidelně přebalovány do hygienických **plen**, které jsou uloženy ve vyhrazeném prostoru. Použité pleny jsou hygienicky ukládány do určeného **kontejneru s bezdotykovým otevíráním a uzavíráním**. Kontejner je umístěn na WC tak, aby k němu děti neměly přístup.

K dispozici je i několik **sprchových koutů**. Některé z nich jsou rovněž upraveny pro potřeby vozíčkářů.

Dobré **zastínění oken** umožňuje kvalitní spánek v odpoledních hodinách.

Abychom zabránili přenosu infekcí mezi dětmi, nepřijímáme do školy děti nemocné nebo s nedoléčeným onemocněním. Rodiče jsou na tuto skutečnost včas upozorněni.

V případě, že se nemoc u dítěte projeví až během pobytu v mateřské škole, je možné jej do příchodu rodičů uložit na lůžko v místnosti k tomu zvlášť určené.

V době zvýšeného výskytu onemocnění je používán **ionizátor a čistička vzduchu** (přednostně ve třídě s nejvyšším výskytem onemocnění).

Praní a údržbu prádla i dezinfekci hraček zajišťuje uklízečka mateřské školy speciální.

III. 2. ŽIVOTOSPRAVA

Škola zajišťuje dětem **plnohodnotnou a vyváženou stravu** (dopolední přesnídávku, oběd a odpolední svačinu), přestože nemá vlastní školní kuchyň. Strava je dovážena z nedaleké školní jídelny Střední zemědělské školy v Rakovníku se souhlasem Hygienické stanice v Rakovníku. Příprava pokrmů k podávání přímo v mateřské škole probíhá v oddělené místnosti. Tuto místnost má každá třída jen pro vlastní potřebu. Přípravny jsou dostatečně vybaveny, aby mohla být důsledně respektována všechna hygienická pravidla pro podávání pokrmů

Nabízíme i různé typy **dietního stravování** dle individuálních potřeb dětí.

V průběhu dne zajišťujeme dostatečný **příjem tekutin**.

Nucení do jídla je **nepřípustné**.

Po hlavním jídle je prováděna **pravidelná hygiena ústní dutiny**.

Denní režim je sice pravidelný, ale zároveň dost pružný, aby mohl být přizpůsoben individuálním potřebám dětí, jejich věku, fyziologickým zvláštnostem i aktuálnímu zdravotnímu stavu. Během dne se střídají aktivní činnosti s relaxačními, řízené se spontánními, individuální se skupinovými či kolektivními.

Pravidelný **pobyt dětí venku** je též přizpůsobován aktuálnímu zdravotnímu stavu dětí a meteorologickým podmínkám. Je maximálně využíván jako jedna z možností přirozeného otužování dětí.

Otužování dětí probíhá nejen formou vycházek a dlouhodobějším pobytem na čerstvém vzduchu, ale také při předplavecké a plavecké přípravě v bazénu a při pobytu v sauně. Provádíme také zdravotně preventivní pohybové aktivity s dechovým cvičením.

Dětem umožňujeme dostatek **volného pohybu** v přírodě (na dětském hřišti, v blízkém parku, v atriu školy) i v interiéru mateřské školy.

Spánek dětí má v denním režimu své pravidelné místo, avšak je respektována individuální potřeba spánku u každého dítěte s ohledem na jeho věk a zdravotní stav. **Nutit děti ke spánku je nepřípustné.** Dětem s nižší potřebou spánku je nabízena jiná klidová aktivita. Tato aktivita nesmí narušovat spánek ostatních dětí.

Děti dvouletým až tříletým umožňujeme odpočinek kdykoli během dne v klidném prostoru třídy. Děti mají dostatek času na odpočinek, v případě, že spí, nejsou buzeny.

K individuální i kolektivní relaxaci mohou děti využívat také **vyhřívané vodní lůžko** ve třídě a **snoezelen**.

III. 3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Prostorové uspořádání i vybavení mateřské školy připomíná **rodinné prostředí** – to je zvláště důležité při výchově a vzdělávání dětí se sníženou adaptabilitou a dětí mladších (2 – 3 letých) a nově přichozích.

Cílem pedagogů mateřské školy je, aby se děti v mateřské škole cítily dobře, spokojeně, bezpečně a jistě.

Všichni zaměstnanci mateřské školy se podílejí na vytváření klidného a bezpečného prostředí. Dětem je poskytován dostatečný čas pro adaptaci na nové prostředí, nejsou neúměrně zatěžovány spěchem. Při výběru prováděných činností respektujeme individuální možnosti každého dítěte a vedeme je k jejich splnění jasnými a srozumitelnými pokyny. Také formy učení musí odpovídat věkovým i individuálním možnostem dětí. Osvojování nových znalostí, dovedností i postojů probíhá převážně formou situačního a prožitkového učení (učení nápodobou, opakování, situační učení, pravidelné rituály...).

Pedagogové jsou vstřícní, empatičtí a podporují aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování dětí.

Zvláštní péči věnujeme dětem 2 – 3 letým: přizpůsoben je nejen denní režim, ale i výběr činností (viz kapitola „Vzdělávání dětí od dvou do tří let“ str. 13)

Děti v mateřské škole si uvědomují, že i oni se podílejí na vytváření příznivé atmosféry ve třídě – nikdo nesmí ubližovat ani se posmívat kamarádovi, všechny děti mají rovnocenné postavení a snaží se podle svých možností vzájemně si pomáhat. Musí se řídit jednoduchými pravidly chování ve škole i mimo ni a respektovat autoritu pedagogů. Děti vědí, že se mohou s důvěrou obrátit na své učitelky se žádostí o pomoc a že jejich důvěra nebude zneužita.

III. 4. ORGANIZACE

Organizační řád mateřské školy je součástí organizačního řádu Střední školy, Základní školy a mateřské školy Rakovník, příspěvkové organizace.

Při organizaci činnosti mateřské školy speciální se řídíme těmito zásadami:

- pedagogičtí pracovníci se plně věnují dětem, jejich výchově a vzdělávání
- škola poskytuje dětem zázemí, klid, bezpečí i soukromí
- je důsledně využíván individuální přístup k dětem, jsou plně respektovány individuální potřeby dětí s ohledem na charakter a stupeň jejich postižení a aktuální zdravotní stav
- dětem poskytujeme podpůrná opatření doporučená školským poradenským zařízením
- je podporována zvědavost a vlastní aktivita dětí; děti mají dostatek příležitostí ke spontánním činnostem; poměr spontánních a řízených činností je vyvážený
- využívány jsou různé formy práce a různě obtížné činnosti, aby každé dítě mělo možnost zažít pocit úspěchu

Mateřská škola speciální má tři třídy; maximální povolený počet dětí je 36.

Třídy jsou barevně odlišeny (žlutá, červená a modrá třída). Na počátku každého školního roku jsou třídy specifikovány; při zařazování dětí o jednotlivých třídách zohledňujeme počet přijatých dětí, jejich věkové složení i stupeň a charakter podpůrných opatření.

Mateřská škola má i **logopedickou třídu**, zaměřenou na intenzivní nápravu a výuku řeči ve spolupráci s klinickým logopedem.

Žlutá třída – sem zpravidla docházejí děti nejmladší, zejména nově přichozí z rodin a děti s vyšší potřebou podpůrných opatření. Činnost v této třídě je zaměřena na adaptaci na nové sociální prostředí i a vytváření základních hygienických i společenských návyků a dovedností.

Adaptační režim je přizpůsoben individuálním (zejména fyziologickým) potřebám každého dítěte.

Modrá třída je heterogenní; jsou zde děti se speciálními vzdělávacími potřebami různého věku s různým charakterem a stupněm postižení (různým charakterem a stupněm podpůrných opatření) včetně vad řeči. Je zde uplatňován individuální přístup k dětem s ohledem na jejich věk i potřeby dané charakterem a stupněm jejich postižení.

Do **červené třídy** jsou zařazeny děti různého věku s diagnostikovanou závažnější vadou řeči. Výchova a vzdělávání je zaměřeno na intenzivní logopedickou péči ať už kolektivní formou nebo intenzivní individuální péčí kvalifikovaného logopeda.

Ze závažných organizačních důvodů (např. vysoké nemocnosti dětí či pedagogů) je možné spojovat třídy tak, aby nebyla překročena hygienická kapacita jednotlivých tříd a nebylo ohroženo uspokojování individuálních potřeb dětí a jejich bezpečnost. Spojování tříd je maximálně omezeno.

Provoz mateřské školy speciální je celodenní a celoroční. **Rodiče neplatí školné.**

Přijímání dětí do mateřské školy speciální

Školu navštěvují děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí děti, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními **potřebují poskytnutí podpůrných opatření**. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Děti jsou přijímány na základě platných legislativních norem (viz zákon 561/2004 Sb.):

- předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let
- od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné (účinnost od ledna 2017)
- předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 let zpravidla do 6 let, od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné (účinnost od září 2020)
- k předškolnímu vzdělávání se přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením školní docházky
- o přijetí dítěte do mateřské školy speciální rozhoduje ředitel mateřské školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce, písemného doporučení školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře

Přednostně jsou posuzovány žádosti podané ke dni zápisu. Mimo termín oficiálního zápisu budou děti přijímány pouze tehdy, nebude-li plně využita kapacita mateřské školy.

Dítě lze přijmout i v průběhu školního roku, pokud není naplněna kapacita MŠ.

Docházka dítěte do mateřské školy je ukončena jeho **nástupem povinné školní docházky** do základní školy nebo jiného vzdělávacího zařízení. Zpravidla se docházka dítěte do mateřské školy ukončuje po dovršení 6 let dítěte, k 31. srpnu daného roku.

Není-li dítě po dovršení požadovaného věku tělesně, sociálně nebo duševně přiměřeně vyspělé, mohou rodiče nebo zákonní zástupci dítěte písemně požádat ředitele základní školy o odklad povinné školní docházky a to na základě doporučení školského poradenského zařízení, pediatra či jiného odborného pracoviště.

RÁMCOVÝ DENNÍ REŽIM MATEŘSKÉ ŠKOLY SPECIÁLNÍ

(časové údaje jsou pouze orientační – denní řád je natolik pružný, aby umožňoval reagovat na individuální potřeby a možnosti dětí s ohledem na aktuální situaci)

6.30 - 10.00 hodin	příchod dětí do školy (nebo příjezd svozovým autem) spontánní hry individuální speciálně pedagogická péče řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity dopolední přesnídávka (9.00 hod) řízené společné vzdělávací a výchovné činnosti
10.00 – 12.30 hodin	pobyt v přírodě hygiena oběd ukládání ke spánku
12.30 – 16.00 hodin	spánek dle individuálních potřeb dětí (do 14.30) hygiena odpolední svačina volné hry odchod dětí z mateřské školy (nebo odjezd svozovým autem)

III. 5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Při řízení mateřské školy speciální se řídíme těmito zásadami:

- všichni zaměstnanci dobře znají své úkoly, povinnosti a pravomoci
- pedagogové pracují v podmínkách vzájemné důvěry a tolerance, každý má právo vyjádřit svůj názor na práci mateřské školy speciální a obhajovat jej pomocí rozumných argumentů
- plánování práce se opírá o výsledky pravidelného hodnocení práce a využívá zpětné vazby ze strany dětí, rodičů, pedagogů i vedení školy (v mateřské škole probíhá pravidelná evaluace a autoevaluace, včetně SWOT analýzy; její výsledky jsou podkladem pro plánování další činnosti mateřské školy)
- spolupracujeme s rodiči, zřizovatelem, školami a jinými zařízeními pro děti, státními institucemi (Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, odloučené pracoviště Rakovník; Odbor sociálně právní ochrany dětí a mládeže při MÚ Rakovník; Dům dětí a mládeže v Rakovníku, Domov Ráček o.p.s.; Dětské oddělení městské knihovny v Rakovníku aj.)

Škola má vytvořený funkční vnitřní i vnější informační systém

Vnitřní informační systém

Vedoucí mateřské školy se účastní pravidelných porad širšího vedení školy (ředitel školy, zástupkyně ředitele školy, vedoucí základní školy speciální, praktické školy a mateřské školy). Informace z porad předává dalším zaměstnancům mateřské školy.

Pedagogové mají služební notebooky. Program Bakaláři využívají k získání přehledu o akcích školy, dalším vzdělávání pedagogických pracovníků i nutnosti zastupování za nepřítomné kolegy. Prostřednictvím e-mailů jsou vedením školy informováni o dění ve škole i zajímavých článcích v tisku.

Další informace jsou zaměstnancům předávány na provozně pedagogických poradách, formou informačních nástěnek a centrálního příhrádkového systému ve sborovně školy.

Vedoucí mateřské školy speciální a třídní učitelé jsou povinni bez prodlení seznamovat ostatní učitele s doporučeními pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra, které mají vztah ke způsobu výchovné a vzdělávací práce s dětmi.

Vnější informační systém

Mateřská škola pravidelně informuje rodiče o své činnosti. Běžnou formou seznamování rodičů se životem mateřské školy jsou osobní konzultace s pedagogy, veřejně přístupný školní vzdělávací program, jídelníček, provozní řád mateřské školy, výstavky ručních prací, třídní schůzky a besídky s ukázkami práce mateřské školy.

Rodiče se mohou nejen podávat podněty k rozšíření činnosti mateřské školy, ale mohou se také aktivně zapojit a pomoci při organizaci některých činností.

Veřejnost je o činnosti mateřské školy informována prostřednictvím regionálního tisku, prezentace na řemeslných trzích (zde prodáváme vlastní výrobky) a v prostorách městské knihovny. Zdrojem informací pro veřejnost jsou i webové stránky školy.

III. 6. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ, SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY

V mateřské škole speciální pracují **kvalifikované učitelky** (z toho jedna jako vedoucí učitelka a jedna jako zastupující učitelka).

Asistentky pedagoga vykonávají pomocné výchovné práce, pomáhají učitelům při organizaci a realizaci vzdělávacího procesu, podporují samostatnost a aktivní zapojení dítěte do vzdělávacího procesu a tak výraznou měrou přispívají nejen k plnění výchovných i vzdělávacích cílů mateřské školy, ale i k vytváření klidné atmosféry bez zbytečného spěchu.

V mateřské škole může pracovat také **chůva**. Ta se věnuje 2 – 3 letým dětem; hlavně pomáhá se sebeobsluhou. Naše mateřská škola zatím chůvu nemá.

V mateřské škole speciální jsou většinu pracovního dne v každé třídě dvě učitelky (popřípadě asistent pedagoga; může být i chůva) – nejen během vycházky, ale i během dopoledních činností. Jedna učitelka se individuálně věnuje dětem, se speciálními vzdělávacími potřebami, druhá učitelka pracuje s ostatními dětmi ve třídě a asistent pedagoga může provádět individuální práci s dětmi dle instrukcí učitelky.

Všichni pedagogičtí pracovníci mateřské školy spolupracují jako tým a svým chováním představují vzor pro správné chování dětí.

Učitelky mateřské školy speciální spolupracují dle individuálních potřeb každého dítěte s pracovníky speciálně pedagogického centra, pedagogicko-psychologické poradny, pediatry a odbornými lékaři, fyzioterapeutkou, klinickým logopedem a zaměstnanci odboru sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu v Rakovníku.

Přehled o počtu zaměstnanců, jejich pracovním zařazení a kvalifikaci je součástí každoročních výročních zpráv o činnosti školy.

Vedení školy plně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků mateřské školy speciální.

III. 7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Plnění výchovných a vzdělávacích úkolů mateřské školy speciální je ve značné míře závislé na kvalitní spolupráci školy s rodiči nebo zákonnými zástupci dítěte. Jednotné vedení a vzájemná informovanost o dítěti jsou základním kamenem při výchově a vzdělávání dětí po celou dobu jejich předškolního vzdělávání.

Vztahy mezi zaměstnanci mateřské školy a rodiči dětí jsou založeny na vzájemné důvěře, vstřícnosti, empatii, respektu a ochotě ke spolupráci v nejlepším zájmu dítěte.

Rodiče poskytují učitelkám důležité informace o zdravotní způsobilosti svých dětí a jejich individuálních potřebách. Učitelé naopak pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte, o jeho individuálním pokroku ve všech oblastech předškolního vzdělávání. Společně pak hledají nejlepší cestu k dalšímu vzdělávání a výchově dítěte.

Rodičům nabízíme řadu možností, jak být průběžně informováni o pobytu jejich dítěte v mateřské škole:

- výstavky výrobků v prostorách mateřské školy
- konzultace s učitelkami
- písemné informace na nástěnkách
- třídní schůzky
- veřejný e-mail nebo webové schránky
- účast rodičů ve vzdělávacím procesu (rodiče mohou zůstat ve třídě a vidět své dítě přímo při práci, mohou se také spolupodílet na plánování programu mateřské školy)
- veřejně přístupný školní vzdělávací program, provozní řád školy a jídelníček

V průběhu školního roku proběhnou průměrně čtyři **třídní schůzky** (počet schůzek vychází z aktuální potřeby setkání pedagogů a rodičů). Na nich jsou rodiče informováni o provozu a organizaci mateřské školy. Rodiče mohou shlédnout **ukázky výchovné a vzdělávací práce, odborné přednášky** podle výběru rodičů a **besídky** s kulturním vystoupením dětí. (zpěvem, recitací, dramatizací pohádek, tancem apod.)

III. 8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Všechny děti docházející do Mateřské školy speciální v Rakovníku jsou dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí děti, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními **potřebují poskytnutí podpůrných opatření.** Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

O přijetí dítěte do Mateřské školy speciální v Rakovníku rozhoduje ředitel školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce, písemného doporučení školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

Při výchově a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami postupujeme podle těchto zásad

1. Úzce spolupracujeme se školským poradenským zařízením (pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem)

Výhodou naší školy je, že se oba typy školského poradenského zařízení nacházejí přímo v budově školy.

Zvláště spolupráce se speciálně pedagogickým centrem je nejen díky tomu opravdu velmi dobrá a bez zbytečných prodlev. Pracovnice centra mohou bez problémů svoji diagnostickou činnost rozšířit o přímé sledování dítěte při běžné činnosti mateřské školy.

Vedoucí mateřské školy speciální a třídní učitelé jsou povinni bez prodlení seznamovat ostatní učitele s doporučeními pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra, které mají vztah ke způsobu výchovné a vzdělávací práce s dětmi.

2. Spolupracujeme také s pediatry a odbornými lékaři, fyzioterapeutkou, klinickým logopedem a zaměstnanci odboru sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu v Rakovníku.

3. Důsledně poskytujeme doporučená podpůrná opatření.

Podpůrná opatření se člení do 5 stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti.

Podpůrná opatření 1. stupně realizuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory. Podpůrná opatření 2. – 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti rodičů nebo zákonného zástupce žáka zpracuje škola pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně individuální vzdělávací plán. Kriteria hodnocení výsledků práce ve škole se potom u těchto žáků stává plnění individuálního plánu. Tak ještě důsledněji respektujeme potřeby každého žáka.

Některé z dalších forem poskytování podpůrných opatření:

- ° využíváme řadu speciálně pedagogických metod práce (individuální logopedická péče, zdravotní tělesná výchova a fyzioterapie, arteterapie, muzikoterapie atd.)
- ° využíváme řadu rehabilitačních a kompenzačních pomůcek dle individuálních potřeb dětí
- ° ve škole jsou vytvořeny dobré podmínky pro náhradní tělovýchovné aktivity (je zde rehabilitační tělocvična a rehabilitační bazén s posuvným dnem, loped, motomed, kombinovaná sauna (finská sauna a ainfrasauna)
- ° snoezelen poskytuje řadu možností pro multisenzoriální stimulaci dětí i jejich relaxaci
- ° sídlíme v bezbariérové budově s výtahem a speciálními úpravami pro děti s různými typy zdravotního postižení (např. toalety, sprchy a cvičná kuchyň upravené pro děti na vozíku)
- ° rodiče mohou využívat k dopravě svých dětí do školy i ze školy svozové auto.

4. Plně respektujeme individuální možnosti každého dítěte dané stupněm a charakterem jeho zdravotního postižení i aktuálním zdravotním stavem.

Podle typu a stupně doporučených podpůrných opatření a individuálních možností každého dítěte lze upravit nejen denní režim (dobu spánku, čas na sebeobsahu a stravování), ale i metody práce a vzdělávací obsah (poměr řízené a spontánní činnosti, stupeň obtížnosti zadaných úkolů, zařazení speciálně pedagogických činností, rehabilitace, logopedické péče...)

Školní vzdělávací program mateřské školy speciální je vytvořen tak, aby poskytoval učitelkám dostatečnou možnost přizpůsobení jeho vzdělávacího obsahu individuálním potřebám a možnostem každého dítěte.

5. V mateřské škole speciální jsou většinu pracovního dne v každé třídě dvě učitelky – nejen během vycházky, ale i během dopoledních činností.

Ve třídách mohou pracovat také asistenti pedagoga a osobní asistenti, případně i chůvy. Díky zařazení těchto pracovníků do výchovného a vzdělávacího procesu můžeme dopřát dětem opravdu individuální péči.

6. Snažíme se optimální složení žáků ve třídách tak, aby se mohly plně rozvíjet (pečlivě zvažujeme zařazování žáků do jednotlivých tříd podle věku, zdravotního stavu i doporučených podpůrných opatření).

7. Maximální počet žáků ve třídě je snížen na 12 dětí.

8. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Cílem je co nejvyšší kvalifikovanost učitelek nejen v oblasti předškolního vzdělávání, ale i speciální pedagogiky.

III. 9. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

V mateřské škole speciální mohou být i **děti mimořádně nadané**; znevýhodněné či postižené dítě mohou vynikat např. ve výtvarných, hudebních, dramatických či jiných činnostech.

I těmto dětem dává školní vzdělávací program řadu příležitostí projevit svůj mimořádný talent. Učitelky pro ně mohou vybírat z rozšiřující nabídky činností u každého integrovaného bloku, zadávat jim úkoly s vyšším stupněm obtížnosti, volit náročnější metody práce, věnovat rozvoji jejich nadání více času apod. Rodiče jsou na talent svého dítěte upozorněni a můžeme ho seznámit s nabídkou zájmových kroužků v regionu.

III. 10. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Učitelé ve třídě, kde jsou zařazeny děti od dvou do tří let, jsou stabilní, mají pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie.

Ve třídách s dvouletými až tříletými dětmi jsou většinu pracovního dne v každé třídě dvě učitelky – nejen během vycházky, ale i během dopoledních činností. **Ve třídách mohou pracovat také asistenti pedagoga a osobní asistenti, případně i chůvy.** (Jejich zařazení se mění dle aktuální potřeby. Údaje o personálním obsazení mateřské školy jsou součástí pravidelných výročních zpráv o činnosti školy.)

Dětem poskytujeme dostatek času na adaptaci na nové prostředí. Vytváříme klidné a bezpečné prostředí, dbáme na přátelské vztahy mezi dětmi, aby se děti mohly každé ráno do své školky těšit. Adaptaci se snažíme usnadnit i spoluprací s rodiči – ti nejlépe znají své dítě a mohou poradit, jak dítěti zvyknout na neznámé prostředí a osoby, které ho obklopují, usnadnit.

Režim dne ve třídě dvouletých až tříletých dětí lze pružně upravovat dle aktuálních potřeb dětí. Na děti nespěcháme a vždy jim poskytujeme dostatek času na všechny sebeobslužné činnosti i stravování. Plně respektujeme individuální tempo každého dítěte.

Děti mají dostatek času na odpočinek, v případě, že spí, nejsou buzeny. Pokud jsou unavené, mohou spát i v dopoledních hodinách v klidové části třídy.

Třída, do které docházejí dvouleté až tříleté děti:

- je vybavena nábytkem odpovídajících rozměrů
- je zde kontejner pro ukládání použitých plen (umístěný tak, aby nebyl přístupný dětem) a umývárna se sprchovým koutem
- má dostatek místa pro volný pohyb a hru
- hračky jsou uloženy tak, aby si je děti mohly samy brát; pokud by samostatná manipulace s hračkami nebyla vhodná, hračky jsou umístěny tak, aby na ně děti nedosáhly nebo v uzavřených skříňkách.
- jsou stanovena jednoduchá pravidla pro práci s hračkami a hrami (které si mohou děti brát samy, o které musí požádat učitelku, jak šetrně zacházet s hračkami, jak a kam je ukládat)
- ve třídě je vymezena klidová zóna, kde mohou děti odpočívat i v dopoledních hodinách

Metody práce s dvouletými až tříletými dětmi

Ve vzdělávání dětí mladších tří let **převládají spontánní činnosti nad řízenými**. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností.

Maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii – **situační učení, spontánní sociální učení** (nápodoba), **prožitkové učení, učení hrou a činnostmi**

V plné míře **akceptujeme vývojová specifika dětí**. (individualizace a diferenciací). Proto volíme **činnosti jednoduché, časově nenáročné, prakticky využitelné** (vycházející z reality, která děti obklopuje), **podnětné a probíhající ve známém prostředí**, kde se děti cítí bezpečně a jistě.